

OBSAH

PŘEDMLUVA / 7

ÚVOD / 9

POHLEDY Z NOVÉHO SVĚTA — O CHARLESI SEALSFIELDOVI

Recepce v krátkosti — útěk řádového duchovního — první pobyt v Americe — spolupracovník tajné služby Sealsfield — Rakousko, jaké je: ohlédnutí za ztraceným domovem — Sealsfield a revoluce 1848 — rasová nauka — vyšší smysl vyhlazení — německé světové poslání a zpátečnický republikanismus — podrobení a popis přírody — strach o peníze a trpký konec / 15

SMĚREM NA ZÁPAD — NA VÝCHOD:

APORIE NĚMECKY PSANÝCH PŘÍBĚHŮ Z GHETTA

Začátek nového rozptýlení — Kompert a etnografický žánr — sentimentální ohlédnutí a averze — Jeruzalém a měšťanský rozum — Kafkovy *Děti na silnici* — projasnění temnoty — Karl Emil Franzos: líčení kultury jako denunce — Melanie Feiglstocková, Friedrich Schiller a Aaron Tulpenblüh — emancipace pocitů — návrat z Amerikem — historia calamitatum — židovský hřbitov jako metafora domova — příběhy Sacher-Masocha ze židovského života — karikatura jako odvrácená strana sentimentálního žánru — příběh falešného závaží Josepha Rotha / 34

PETER ALTENBERG — LE PAYSAN DE VIENNE

Dětství, jediný domov, vie antérieure — odloučení od zbožňované matky — vyhnán do metropole — přítel přírody a móda — sběratelská vášeň — svět ve Vídni — stálý tulák — věčné obchůzky — básník jako umělec v létání a netopýr — v čekárně exilu — strach před déclassement — P. A. a peníze — přirozený život — nejhorší obrat věcí — alkohol, prášky na spaní, sanatoria — mučednická smrt nejhříšnějšího P. A. — Höllengebirge, čiré dívání, albatros / 54

ZÁKON PONÍŽENÍ —

MOC, MESIÁŠSTVÍ A EXIL V KAFKOVĚ ZÁMKU

Dědictví moci — židovský mesianismus — poutník — kryptogram zeměměřiče — bezmocnost mesianismu a zranitelnost moci — z únavy zanedbaná otázka, která rozhoduje všechno — o falešném mesiáši — exil a exkluzivita — agent a nebeský posel / 72

KADDIŠ ZA RAKOUSKO — O JOSEPHU ROTHovi

Ztracená vlast — zkušenost exilu — pět minut před pogromem — ztráta iluzí — alegorický výklad — umění vyprávět — čas a hodiny — muzeum voskových figur — menší ideál / 86

UNA MONTAGNA BRUNA —

K *HORSKÉMU ROMÁNU* HERMANNA BROCHA

Důvěra ve vyšší rozum — koncepce velkého formátu — temná postava Mariuse Rattiho a její rozporuplné konotace — vypravěč jako vnitřní emigrant — nenadálý obrat doprava — inflační krajinomalba — narativní slabiny — kýč, mystifikace a mytologismus / 98

ZTRACENÁ ZEMĚ — JEAN AMÉRY A RAKOUSKO

Údaje o osobě — pohled na zaslíbenou zemi — slepota ohrožené menšiny — austrocentrický obraz světa — Vídeňský kruh — poslední kouzlo s kulisami, anšlus, exil — stravující stesk po domově — sebevražda a dohra / 108

V ÚPLNĚ CIZÍM PROSTŘEDÍ —

K ROMÁNU GERHARDA ROTH *BĚŽNÁ SMRT*

Lékař a mrtvé dítě — pasivní géniové, obrazné aforismy — mytopoetický postup či otevření včelařského časopisu — surreální lem skutečnosti — paradigma konce lidských dějin — katalog uplynulého života — choroba hlavy — násilí: smrt vchází do života — výhled ze Sněžníku — proti slavomamu / 119

NA DRUHÉ STRANĚ HRANICE —

K POVÍDCE PETERA HANDKEHO *OPAKOVÁNÍ*

Handkeho dílo a kritika — překročení hranice — pravý a nepravý domov — rinkenberžský exil — posláni synů — Handkeho rodinná kronika — matriarchální utopie a myšlenka bratrství — tajný král a bezmocný lid — ve znamení písma — cestář a kreslíř štítů — ostrov bezvětrí / 132

POZNÁMKY / 147

BIBLIOGRAFIE / 169